

Sreda, 20. maj 2015

P8_TA(2015)0209

Izbruh bakterije *Xylella fastidiosa*, ki napada oljke

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 20. maja 2015 o izbruhu bakterije *Xylella fastidiosa*, ki napada oljke (2015/2652(RSP))

(2016/C 353/08)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Direktive Sveta 2000/29/ES o varstvenih ukrepih za preprečevanje vnosa organizmov, škodljivih za rastline ali rastlinske proizvode, v Skupnost in proti njihovem širjenju v Skupnosti ⁽¹⁾,
 - ob upoštevanju znanstvenih mnenj Evropske agencije za varnost hrane z dne 26. novembra 2013 in 6. januarja 2015 o tveganju za zdravje rastlin, ki ga na ozemlju EU predstavlja bakterija *Xylella fastidiosa*, v katerih so predstavljene in ocenjene možne rešitve za zmanjšanje tveganja,
 - ob upoštevanju izvedbenih sklepov Komisije z dne 13. februarja 2014, 23. julija 2014 in 28. aprila 2015 glede ukrepov za preprečevanje vnosa bakterije *Xylella fastidiosa* v Unijo in njenega širjenja znotraj Unije,
 - ob upoštevanju poročil Urada za prehrano in veterinarstvo o revizijah, ki sta bili opravljene februarja in novembra 2014,
 - ob upoštevanju vprašanja Komisiji o izbruhu bakterije *Xylella fastidiosa*, ki napada oljke (O-000038/2015 – B8-0117/2015),
 - ob upoštevanju Direktive 2009/128/ES o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti za doseganje trajnostne rabe pesticidov ⁽²⁾,
 - ob upoštevanju členov 128(5) in 123(4) Poslovnika,
- A. ker bakterija *Xylella fastidiosa* predstavlja veliko nevarnost in neposredno ogroža gojenje nekaterih kmetijskih rastlin v južni Evropi, med katerimi so drevesa oljk, mandljev in breskev ter okrasne rastline; ker bakterija, odvisno od vrste, potencialno ogroža tudi trte, drevesa agrumov in druge kmetijske rastline ter bi lahko povzročila neprimerljive in katastrofalne izgube s hudimi gospodarskimi, okoljskimi in družbenimi posledicami; ker se sev bakterije, s katerim so okužene oljke v Apuliji, razlikuje od izolatov, ki povzročajo boleznine vinske trte ali agrumov v drugih delih sveta;
- B. ker bakterija že povzroča hudo škodo na oljčnih nasadih v južnoitalijanski deželi Apulija, potencialno pa ogroža še druge kmetijske rastline in območja;
- C. ker je pridelava oljk med najpomembnejšimi kmetijskimi panogami v deželi Apulija, saj predstavlja 11,6 % (oz. 522 milijonov EUR) skupne vrednosti kmetijske proizvodnje v tej deželi in 30 % vrednosti italijanske pridelave oljk leta 2013;
- D. ker navzočnost bakterije *Xylella fastidiosa* povzroča resno gospodarsko škodo ne le pridelovalcem oljk, ampak tudi v celotni proizvodni verigi, vključno z združenimi in zasebnimi oljarnami, turizmom in dejavnostjo trženja;
- E. ker so italijanski organi na izbruh bakterije *Xylella fastidiosa* prvič opozorili 21. oktobra 2013, od takrat pa je bilo okuženo zaskrbljujoče število dreves;
- F. ker so inšpekcijski pregledi, ki jih je v Italiji februarja in novembra 2014 opravil Urad za prehrano in veterinarstvo generalnega direktorata Komisije za zdravje in varnost hrane, potrdili, da so se razmere močno poslabšale in da ni mogoče izključiti nadaljnega širjenja bakterije;

⁽¹⁾ UL L 169, 10.7.2000, str. 1.

⁽²⁾ UL L 309, 24.11.2009, str. 71.

Sreda, 20. maj 2015

- G. ker zaenkrat ni sredstva za zdravljenje obolelih rastlin na terenu in ker prizadete rastline pogosto ostanejo okužene vso življenjsko dobo ali pa hitro propadejo;
- H. ker se bolezen lahko pojavi na velikem številu različnih gostiteljskih rastlin v Evropski uniji, med njimi tudi na asimptomatičnih divjih rastlinah;
- I. ker Evropska agencija za varnost hrane poudarja, da bi bilo treba glede na težavno preprečevanje širjenja bakterije *Xylella fastidiosa*, ko ta enkrat prizadene določeno pridelovalno območje, prednost nameniti preventivnim ukrepom in okrepiti izmenjavo dognanj na področju raziskav;
1. ugotavlja, da so se izvedbeni sklepi, ki jih je Komisija sprejela pred aprilom 2015, osredotočali predvsem na notranje ukrepe za preprečevanje izbruha in niso vključevali odločnih ukrepov za preprečevanje vnosa bolezni v EU iz tretjih držav;
 2. poziva Komisijo, naj sprejme ciljno usmerjene ukrepe proti bakteriji *Xylella fastidiosa*, s katerimi se bo preprečil uvoz okuženega blaga v EU; pozdravlja odločitev, ki jo je aprila 2015 sprejela Komisija, o ustavitvi uvoza okuženih sadik kavovca iz Kostarike in Hondurasa, in sprejete omejitve v zvezi z uvozom rastlin s prizadetih območij iz drugih tretjih držav; poziva, naj se po potrebi uporabijo strožji ukrepi, med njimi dovoljenje zgolj za uvoz iz območij pridelave brez škodljivcev;
 3. obžaluje dejstvo, da se Komisija zelo pogosto ne odzove dovolj hitro, da bi preprečila vnos rastlinskih bolezni iz tretjih držav v EU; zato Komisijo poziva, naj preveri vir okužbe in pregleda uradni fitosanitarni nadzorni sistem EU, na ta način pa zaščiti in obvaruje naše ozemlje;
 4. odločno poziva Komisijo, naj zlasti zaradi skorajšnjega poletja sprejme učinkovite ukrepe za preprečitev širjenja bakterije *Xylella fastidiosa* znotraj EU, ki naj bodo v prvi vrsti usmerjeni v najbolj ogrožene kmetijske rastline, čeprav se ne sme zanemariti drugih kultur, ki jih bolezen prav tako lahko resno prizadene, in v zvezi s tem poudarja pomen določb člena 9 izvedbenega sklepa iz leta 2015;
 5. poziva Komisijo in države članice, naj proizvajalcem povrnejo škodo, ki so jo utrpeli zaradi ukrepov izkoreninjanja, in izgubo dohodka – kamor ne šteje le izguba kmetijske proizvodnje, ampak tudi kulturna dediščina, zgodovina in turistična dejavnost;
 6. poziva Komisijo in pristojne organe, naj izkoristijo vsa razpoložljiva sredstva in instrumente, da bi pomagali pri oživitvi gospodarstva na prizadetih območjih; poziva Komisijo, naj opredeli spodbude za proizvajalce, ki izvajajo preventivne ukrepe;
 7. poziva Komisijo, naj zagotovi dovolj finančnih in človeških virov za izvajanje zadevnih strategij, vključno s finančno podporo kmetom za izvajanje ustreznih kmetijskih praks za boj proti bakteriji *Xylella fastidiosa* in njenim prenašalcem; odločno poziva Komisijo, naj nemudoma spodbudi okrepljeno raziskovalno delo, vključno z večjim mednarodnim povezovanjem in tudi tako, da za raziskovalne inštitute zagotovi razpoložljiva sredstva, s čimer bi se izboljšalo naše znanstveno poznavanje bakterije *Xylella fastidiosa* in se dejansko ugotovila povezava med patogenim organizmom, simptomi in razvojem bolezni;
 8. poudarja potrebo po kampanjah za osveščanje na potencialno prizadetih območjih EU, da bi osvestili vse, ki delujejo v kmetijskem sektorju pa tudi v hortikulturi, vključno s prodajalci okrasnih rastlin na drobno, poklicnimi vrtnarji in njihovimi strankami;
 9. meni, da bi morala Komisija in države članice, zlasti zaradi bližajočega se poletja, potnike opozarjati na tveganje pri vnosu okuženih rastlin iz držav, ki jih je prizadela bakterija *Xylella fastidiosa*, v EU;
 10. poziva k temu, naj se zagotovi več sredstev za odkrivanje škodljivih organizmov na vstopnih točkah v EU; poleg tega spodbuja države članice, naj povečajo število rednih inšpekcij, da bi na ta način preprečile širjenje bakterije *Xylella fastidiosa* izven razmejenih območij;

Sreda, 20. maj 2015

11. poziva Komisijo, naj pripravi odprto zbirko podatkov s seznamom ustanov in pristojnih organov na ravni Unije in držav članic za izmenjavo informacij, izkušenj in primerov dobre prakse, pa tudi za hitro opozarjanje pristojnih organov in sprejemanje potrebnih ukrepov;
 12. poziva Komisijo, naj na pregleden način pripravi celovite smernice za izvajanje preventivnih ukrepov in ukrepov za nadzorovanje bolezni, z jasno navedbo njihovega obsega in trajanja in ob upoštevanju obstoječih izkušenj in primerov dobre prakse, da jih bodo pristojni organi in službe v državah članicah lahko uporabljali kot podporni instrument;
 13. poziva Komisijo, naj Parlamentu vsako leto – ali kadarkoli glede na razvoj dogodkov – poroča o grožnji, ki jo za proizvajalce v EU predstavljajo bakterija *Xylella fastidiosa* in drugi organizmi, ki ogrožajo kmetijsko proizvodnjo;
 14. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.
-